

Eva-Maria Schulz' prædiken ved Folketingets åbningsgudstjeneste

Taler

Eva-Maria Schulz
Sognepræst ved Sortebrødre Kirke, Viborg

Dato

6. oktober 2020

Sted

Holmens Kirke, København

Omstændigheder**Prædikentekst**

Johannesevangeliet kapitel 4, vers 5-16

Året 2020 har – indtil videre – på mange måder været et år med grænser i fokus. Landegrænserne blev lukket – her i Danmark – den mod Tyskland og mod Sverige.

Vores menneskelige grænser er blevet udfordrede og overskredet, fordi vi alle – jer og mig, og alle andre her i Danmark og udover hele jordkloden – er blevet udfordret på vores tålmodighed og vores frihed, vores integritet. Ja, vi er tilmed blevet udfordret på vores magt – den menneskelige magt.

Coronavirussen har lagt sig som et gråt slør udover alle verdens lande. Vi er blevet udfordret, fordi vi skulle og skal holde afstand. Vi er blevet udfordret, fordi vi skulle og skal bruge mundbind. Vi er blevet udfordret på vores ret til selvbestemmelse og frihed til, inden for lovens rammer, at gøre det, som vi har lyst til. Det er grænseoverskridende at miste sin frihed. Det har vi kunnet mærke på vores kroppe og sind.

Vi har været lammet på grund af den magtesløshed, vi har følt. En magtesløshed, som vi ikke er vandt til. Vi plejer at have styr på tingene, at have en løsning klar og at have kontrol.

Det har været et år med fokus på grænser, fordi der på det sidste har været tale om en grænseoverskridende adfærd i medieverdenen, og blandt læger, ja, og

sågar blandt jer politikere på Christiansborg. Kvinder har samlet sig i grupper og endelig haft mod til at fortælle om og sige fra over for den grænseoverskridende adfærd, de har oplevet fra mandlige kolleger. Der har været tale om seksuelle krænkelser, tilnærmelser og meget mere. Noget, som man kun kan tage afstand fra.

Grænserne har været udfordrede og blev overskredet.

2020 har indtil videre været et år med grænser i fokus.

Før Coronaens komme var der lagt op til fejringen af en helt anden grænse. 2020 er – hvis nogen endnu ikke skulle have opdaget det – 100 års-jubilæet for grænsedragningen. Den grænse, der deler Danmark og Tyskland. Når jeg i dag ikke kalder det for Genforeningen, så er det meget bevidst for at huske på det mindretal, for hvem det ikke var en genforening. Det tyske mindretal i Sønderjylland. Og som der tidligere på året af vores statsminister blev sagt på Dybbøl Banke, skal de samme ord lyde igen: ”Auch ihr gehört zu Dänemark!”

Og når vi i dag som afslutning skal synge ”Det haver så nyligen regnet” skal det ikke fortolkes som en provokation eller et knivstik i ryggen, men tværtimod som en understregning af, at vores historie har en betydning, og at historien også kan sige noget ind i vores tid:

For eksempel, at jeg som sydslesviger kan stå her på prædikestolen i dag og prædike for landets folkevalgte. At jeg som tysk statsborger kan stå her og forestå en af de gudstjenester i året 2020, som der er mest mediedækning på. Det er historisk! Ikke kun i dag, men hele 2020 er på mange måder grænseoverskridende og historisk!

Når man tænker på, at vor gamle kirkefader Grundtvig i 1848, dagen før rigsforsamlingen, prædikede følgende: ”Det lille, fredelige og milde Danske Folk, som ejer en hjertelighed som intet andet folk i hele verden, plages og trues af stærke og hjerteløse fjender. [...] Nu er det lille Danmarks rige i krig med det store Tyskland.”

Hvad mon Grundtvig ville have sagt, hvis han havde oplevet dagen i dag i sin

levetid? At der står en stærk og hjerteløs tysker som mig her på prædikestolen og prædiker for jer - de fredelige og milde danske folkevalgte, som ejer hjertelighed som ingen andre i verden. 2020 er et historisk år!

I februar i år begravede jeg min egen far, som jeg ikke har haft kontakt med de sidste 20 år. Han var, ligesom jeg, tysker – men på ingen måde aktiv inden for det danske mindretal, som jeg har været.

I forbindelse med hans dødsfald fandt vi ud af, at han var medlem af den danske kirke i Sydslesvig. Hvad der kom bag på os! Men det viser også, at tingene aldrig er sort-hvide i et grænseland.

I evangeliet til i dag er der to personer i fokus. Jesus og den samaritanske kvinde.

I allerbedste clickbait-stil kunne man have følgende overskrift:

Guds søn møder en kvinde, og du vil aldrig tro, hvad der så sker ...

Og det, der sker, er faktisk grænseoverskridende på mange måder!

Evangeliet handler om, hvordan Jesus Kristus overskrider grøfter, grænser og barrierer og igennem sin nåde og kærlighed gør det muligt at møde det andet og fremmede menneske.

Og man undres: Hvorfor gør Jesus det? Har han ikke nok i sig selv og sit eget folk?

Jeg tror, at Jesus taler med kvinden for at give hende et dybt og livsforandrende møde.

Selve situationen og Jesus er grænseoverskridende, fordi han var jøde. Ortodokse jøder undgik at tage i nærheden af Samaria på grund af gamle stridigheder, blandt andet omkring den rette tro.

At det derudover er meget usædvanligt, at en mand talte med en fremmed kvinde viser v. 9. Hun siger: ”Hvordan kan du, en jøde, bede mig, en

samaritansk kvinde, om noget at drikke?”

Til Jesu tid var det uanstændigt, når en fremmed mand talte med en fremmed kvinde; i værste fald blev det tolket som seksuel chikane.

Meget apropos den føromtalte grænseoverskridende adfærd, som gør sig gældende her i landet!

Så Jesus overskrider grænser. Og man skulle tro, at han er for nærgående over for kvinden. Det er han jo ifølge daværende skik og lov. Men det er ikke tilfældet ifølge kvinden.

Tværtimod, så åbner hun op for ham, og hun føler sig set.

I Jesu syn på kvinden og i sin måde at tale til hende på, erkender kvinden sandheden om sit liv. Ligesom hun ser og opdager sin egen gudbilledlighed i brøndens klare vand. Hun er skabt i Guds billede.

I Jesu interesse, som han møder kvinden med, skænker han hende noget meget værdifuldt: menneskelig værdighed.

På denne måde overskrider Jesus kulturelle, religiøse, historiske og kønslige grænser.

Det væsentlige i evangeliet er, at Gud er tilstede i Jesus Kristus som et skrøbeligt, sårbart og medlidende menneske. Og Gud er i ét og alt solidarisk med sin skabning.

Hér personificeret i den samaritanske kvinde.

Der er grænser, der ikke må overskrides, og der er grænser for, hvad et menneske kan holde til. Det har vi lært af coronatiden og lockdown.

Men det samme gør sig gældende alle steder i vores samfund:

Der er grænser for, hvad en pædagog kan holde til.

Der er grænser for, hvor meget arbejde Arne kan holde til.

Der er grænser for, hvad Else på plejehjemmet kan holde til.

Der er grænser for, hvad en politibetjent og en fængselsbetjent kan holde til.

Og der er såmænd også grænser for, hvad en indsat i et fængsel kan holde til.

Der er grænser.

Når vi går ud herfra i dag med Guds velsignelse i ryggen, skal vi gøre det med det enkelte menneske for øje.

Det, vi skal tage med os herfra i dag – og alle dage – er, at vores opgave som mennesker, som kristne, som milde og fredelige danskere og som stærke, hjerteløse tyskere er, at give det enkelte menneske værdi og værdighed. Amen

Kilde

Manuskript tilsendt fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/eva-marie-schulz-praediken-ved-folketingets-aabningsgudstjeneste>